

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ В РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ УСТАНОВАХ

Українське суспільство сьогодні переживає складні етапи внутрішньої трансформації та інтеграції у світове співтовариство. Цей процес супроводжується глибокими структурними та функціональними змінами в усіх сферах життєдіяльності, в тому числі і в соціальній. При цьому виникає низка проблем, пов'язаних з необхідністю змінити та вдосконалити підготовку компетентних кадрів, зокрема соціальних працівників. Суспільство зацікавлене в підвищенні якості професійної підготовки, адже саме випускники будуть активними учасниками вирішення правових, економічних, організаційних, політичних і духовних проблем суспільства, що розвивається. Це означає, що сучасна держава висуває вимоги до розробки і застосування соціальних технологій, що враховують специфіку соціокультурного розвитку людини і суспільства, забезпечення їх соціального здоров'я, соціального захисту, соціального обслуговування і соціальної підтримки; забезпечення високої культури технологій соціального захисту, соціального обслуговування і соціальної підтримки. Ефективність такого підходу значною мірою зумовлено вибором змісту підготовки майбутніх соціальних працівників.

Аналіз наукового обігу проблем підготовки соціальних працівників показує, що в сучасних наукових дослідженнях акцентується увага на соціально-педагогічному аспекті підготовки соціальних працівників; специфіці та закономірностях формування професійно-особистісних якостей соціальних працівників; проблемах розробки змісту, методології та форм превентивної професійної діяльності; різних аспектах соціальної реабілітації таких груп населення, як інваліди, наркозалежні, колишні ув'язнені та інші групи з серйозними соціальними дисфункціями.

В ході нашого дослідження зосередимо увагу на проблемі професійної підготовки майбутніх соціальних працівників до роботи в реабілітаційних установах.

Для ґрунтового аналізу висвітленого аспекта розглянемо роботи сучасних науковців.

Н. Сайко, О. Бацман вважають, що «соціально-реабілітаційний процес потребує від фахівців, які його організують, сформованості низки компонентів професійної готовності, які забезпечать стійкість, цілеспрямованість, гнучкість позиції професіонала. Тому першочерговим є формування психологічної готовності майбутніх соціальних працівників...» [3, с. 148].

Повністю погоджуємося з ідеями вчених Костишина Е. та Грицанюк [2, с. 160].

з питань взаємозалежності якості професійної підготовки майбутніх соціальних працівників та компетентності й професіоналізму викладацького складу ЗВО.

Н. Глушко, М. Супрун в своїх наукових наробках наголошують, що «програма підготовки педагогічних працівників до здійснення соціальної реабілітації ... передбачає організацію цілеспрямованої роботи з педагогічним колективом, яка включає оволодіння педагогами теорією та методикою соціальної реабілітації ... , формування позитивної мотивації до здійснення даного виду діяльності, активізації особистісних гуманістичних якостей педагогів» [1, с. 97].

На підставі аналізу науково-педагогічної літератури, ми можемо визначити, що професійна підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи в реабілітаційних установах є однією з ключових складових успішної та ефективної реабілітаційної роботи. Оскільки реабілітаційні установи працюють з людьми з різними проблемами і потребують індивідуального підходу до кожного клієнта, соціальні працівники повинні мати не тільки теоретичні знання, але й практичні навички, які їм вдасться здобути під час професійної підготовки.

Основні аспекти професійної підготовки майбутніх соціальних працівників для роботи в реабілітаційних установах включають:

1. Теоретичні знання: майбутні соціальні працівники повинні мати глибокі знання про основні принципи реабілітації, різні методи реабілітації та підходи до роботи з людьми з різними видами інвалідності. Вони повинні знати такі поняття, як соціальна адаптація, ресоціалізація, вторинна інвалідність тощо.

2. Практичні навички: важливо, щоб майбутні соціальні працівники отримали можливість здобути практичний досвід роботи в реабілітаційних установах. Це може бути здійснено шляхом стажування або практикумів, де вони зможуть навчитися застосовувати теоретичні знання на практиці, впроваджувати реабілітуючі методи і техніки, навчати клієнтів навичкам самообслуговування та соціальної адаптації.

3. Комунікаційні навички: соціальні працівники повинні бути вмільми спілкуватися з клієнтами, що потребують реабілітації. Вони повинні вміти слухати, емпатизувати з людьми та підтримувати їх у їхньому процесі реабілітації.

4. Психологічна підготовка: робота в реабілітаційних установах може бути емоційно виснажливою, оскільки соціальні працівники працюють з людьми, які переживають труднощі та страждають внаслідок своєї інвалідності. Тому, майбутні соціальні працівники повинні мати психологічну стійкість і здатність емоційного самовизначення.

5. Знання законодавства: соціальні працівники повинні мати хороше розуміння законодавства, яке регулює права людей з інвалідністю та надає соціальну підтримку для них. Вони повинні знати свої права та обов'язки та бути в змозі захищати права своїх клієнтів.

Таким чином, професійна підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи в реабілітаційних установах є важливим етапом кар'єрного зростання та максимізує можливості фахівців при допомозі людям з інвалідністю; дозволяє засвоїти необхідні знання, навички та вміння, які допоможуть в роботі з клієнтами та в подальшій реабілітації.

Список використаних джерел

1. Глушко Н., Супрун М. Актуальні питання підготовки педагогів до реабілітаційної діяльності із дезадаптованими підлітками у навчальних закладах професійної освіти. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*. 2020. 1.16. С.92–109.

2. Костюшин Е.І., Грицанюк В.В. Формування професійної готовності майбутніх соціальних працівників у ЗВО України. *Сучасна педагогіка та психологія: методологія, теорія і практика*: матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 3-4 грудня 2021 р. Київ : Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2021. С.157–161.

3. Сайко Н.О., Бацман О.С. Модель підготовки майбутніх соціальних працівників до соціально-реабілітаційного процесу. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2023. 2(106). С.145–154.

Артем ОДАРЧЕНКО

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ПАТРОНАЖНОЇ РОБОТИ

Професійну підготовку фахівців з соціальної роботи впроваджено в українській освітній простір порівняно недавно. Незважаючи на кількість досліджень з різних аспектів соціальної роботи, що здійснюються впродовж останніх років вітчизняними вченими (І. Мельничук, О. Белоліпцева, К. Волкова, Я. Юрків, Т. Голубенко, А. Капська,